

03/04/2019

Xarxes socials i transmissió de coneixement entre nens Baka, sud-est del Camerun

Els mecanismes de transmissió de coneixement són importants a l'hora d'entendre les societats i les diferents cultures. En aquest article s'analitzen els mecanismes actuals de transmissió de coneixement tradicional a través de l'estudi de nens i adolescents d'una societat caçadora-recol·lectora: els Baka, del sud-est de Camerun. Els resultats suggereixen que no tenen una sola forma de coneixement i co-aprenentatge entre ells, sense intervenció adulta.

Campament dels Baka, Camerun. Fotografia de S.Gallois.

Estudiar la transmissió del coneixement tradicional ajuda a entendre com les cultures evolucionen. Quins coneixements es mantenen? Quins canvien o desapareixen? En l'actual context de grans canvis ecològics i socials, com canvien els coneixements i pràctiques culturals en societats la subsistència de les quals depèn íntimament de l'entorn?

En les societats de caçadors-recol·lectors els coneixements es transmeten sense suport escrit. La transmissió de coneixements es fa a través de l'observació, la imitació i indicacions orals. Així, l'adquisició de coneixements ocorre durant la realització d'activitats com la caça, la pesca, la recol·lecció de plantes o el

manteniment de la llar. Els canvis en aquestes maneres de vida poden generar canvis en la forma com es transmet el coneixement.

Per entendre els mecanismes actuals de transmissió de coneixement tradicional, en aquesta investigació treballem amb nens i adolescents d'una societat de caçadors-recol·lectors a la conca del Congo, els Baka del sud-est de Camerun. La societat Baka està exposada a molts canvis relacionats amb l'arribada de programes de sedentarisme, l'adopció de l'agricultura, i la creixent arribada d'actors al seu territori.

Vam recollir informació sobre les activitats diàries de 58 nens i nenes d'entre 5 i 16 anys. En particular, estudiem la composició dels grups de nens durant activitats en què pot existir transmissió de coneixement ecològic tradicional: la caça, la recol·lecció, la pesca i l'agricultura. A l'analitzar les relacions entre individus durant les diferents activitats, vam veure que la composició dels grups variava d'una activitat a una altra. La diversitat en la composició dels grups suggereix que no hi ha una sola forma de transmissió del coneixement, sinó que diferents tipus de coneixement s'adquireixen de forma i persones diferents. Una altra troballa important d'aquest estudi és que els nens fan moltes activitats entre ells, sense la intervenció d'adults, la qual cosa destaca el paper central dels nens en l'aprenentatge dels seus companys, un aspecte poc estudiat fins al moment.

Barry Hewlett ¹, Sandrine Gallois ², Miranda Lubbers ³ i Victoria Reyes García ⁴

Washington University¹

Facultat de Arqueologia
University of Leiden²

Àrea d'Antropologia Social
Departament d'Antropologia Social i Cultural
Universitat Autònoma de Barcelona³

Àrea d'Antropologia Social
Departament d'Antropologia Social i Cultural
Investigadora vinculada ICREA a ICTA
Universitat Autònoma de Barcelona⁴

galloissandrine.ethnoeco@gmail.com

Victoria.Reyes@uab.cat

Referències